

Aproape jumătate dintre profesori spun că e nevoie de educație remedială post-pandemie și pe perioada verii. Calitatea vieții a scăzut pentru copii, în pandemie (Studiu)

- Mulți profesori estimează că educația online a condus la stagnare în achiziții sau chiar la regres, mai ales în cazul elevilor mici;
- Scăderea motivației pentru învățare și a autonomiei în învățare este foarte frecvent sesizată de profesori;
- Multe cadre didactice au semnalat efecte negative asupra bunăstării emoționale și abilităților sociale (pierderea capacității de interacțiune/socializare, opoziționism sau timiditate exagerată, dependență de tehnologie);
- **Deprivarea materială severă** a crescut în 2020 ușor în populația generală, de la 14,5% la 15,2%, dar a crescut mai mult în rândul copiilor, de la 17,7% la 21,4% și **a înregistrat o creștere dramatică în rândul copiilor mici (sub 6 ani)**, de la 16% la 22%;
- **Deprivarea materială în sfera alimentară** (inabilitatea de a-și permite, măcar o dată la două zile, o masă cu carne, pește sau proteină echivalentă) evoluează absolut dramatic, mai ales în cazul familiilor cu copii.

București, 6 iulie 2021: Aproape jumătate dintre cadrele didactice (48%) sunt de părere că, la nivelul școlii lor, ar fi necesar ca măsurile de educație remedială să aibă loc și pe parcursul vacanței de vară, cu o creștere a necesității în urbanul mic (52%), arată rezultatele unei anchete derulate de Organizația Salvați Copiii România în perioada mai-iunie 2021.

Analizând răspunsurile în funcție de mediul unde se află școala, se observă că nevoia de educație remedială are o pondere ușor mai scăzută în București și reședințele de județ (42%), urmate de mediul rural (48%) și urbanul mic (51%).

„A mărit decalajul între elevi. O parte au avut dispozitive pentru școala online și sprijinul părinților, alții au fost lipsiți de ambele.” (Profesor)

În ceea ce privește cauzele care au făcut ca educația să cunoască un regres, cel mai des semnalate au fost lipsa accesului la internet/tehnologie și pierderea motivației.

Astfel, sunt comunități școlare unde lipsa accesului la tehnologie și/sau la internet a făcut ca singurul instrument de lucru să fie fișele distribuite de profesori. Au fost semnalate cazuri în care, deși s-au distribuit tablete, nu au putut fi folosite din cauza lipsei semnalului, a lipsei de cunoștințe/abilități sau, pur și simplu, din lipsa motivației.

„Mulți dintre elevii școlii noastre nu au avut posibilitatea să participe la cursurile online. Lipsa

contactului direct cu colegii și cadrele didactice i-a făcut pe mulți copii să se detașeze de școală, lipsa unor reguli clare, a unor responsabilități, a controlului ferm din partea părinților și a dascălilor i-a făcut mai vulnerabili și mulți chiar au abandonat școala.” (Profesor).

Totodată, în mediul rural, gradul de acoperire a nevoilor de educație remedială a fost semnificativ mai mare, doar 4% dintre profesori apreciind că, deși elevii ar fi avut nevoie, în școală nu s-au organizat grupe de educație remedială.

În majoritatea cazurilor (70%), măsurile de educație remedială au fost susținute cu efortul cadrelor didactice din școală, inclusiv ale managerilor școlari. În ceea ce privește materiile acoperite, cele mai multe răspunsuri indică limba română și matematica. În schimb, mai ales pentru gimnaziu, observăm că, în numeroase cazuri, orele remediale au acoperit și alte materii: limbi străine, TIC, științe ale naturii, științe sociale etc.

Odată cu gradul de urbanizare, crește procentul celor care sunt de părere că educația remedială nu a fost necesară (de la 2% în mediul rural, la 5% în urbanul mic și 21% în București și reședințele de județ).

„Fiind copii de clasa pregătitoare și clasa I, efectul pandemiei a fost unul uriaș. Citit-scrisul, numerația și operațiile simple se realizează cu mare dificultate și cu rezultate bune în activitățile la clasă. Pentru învățător este un efort colosal să formeze aceste competențe în condiții de online. Consumul de resurse este imens, acoperit exclusiv din fonduri personale. Timpul alocat pentru activități specifice la clasele pregătitoare și I, în condiții de simultan, de la predare-învățare-evaluare până la verificarea temei și acordarea feedback-ului, pregătirea materialelor pentru a doua zi se poate întinde până la 10-14 ore/zi, inclusiv weekendul. Copiii care au participat la aceste activități au folosit telefoane puțin performante, sparte, fără semnal bun la internet. Alții nu dețin niciun dispozitiv. În aceste condiții, materia pierdută este foarte dificil de acoperit.” (Învățător).

Fișa tehnică: Sondajul de opinie a fost derulat online, în rândul cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial, pe un eșantion neprobabilistic, în perioada mai – iunie 2021.

În această săptămână, Salvați Copiii a dat startul programului de pregătire remedială estivală în cadrul căruia, în lunile iulie- august, se vor organiza zilnic activități de educație remedială pentru peste 2.000 de copii grupați în 39 de grupe de grădiniță estivală și 71 de grupe de educație remedială pentru facilitarea integrării pe plan școlar a copiilor din grupuri vulnerabile.

CONTEXT

Potrivit ultimelor date EUROSTAT, **riscul de sărăcie sau excluziune socială** (venituri sub 60% din mediană, intensitate scăzută a muncii sau deprivare materială severă) a scăzut constant în rândul

copiilor, până în 2020, când crește, astfel:

- Scade în populația generală, de la 31,2% (2019) la 30,4% (2020)
- Crește în rândul copiilor, de la 35,8% la 36,3%. Este primul an din ultimii 5 în care se înregistrează o creștere a riscului de sărăcie sau excluziune socială în rândul copiilor (din 2016 până în 2019 a scăzut constant).

Deprivarea materială severă crește și ea ușor în populația generală, de la 14,5% la 15,2%, crește mai mult în rândul copiilor, de la 17,7% la 21,4% și **crește masiv în rândul copiilor mici (sub 6 ani)**, de la 16% la 22%.

Deprivarea materială în sfera alimentară (inabilitatea de a-și permite, măcar o dată la două zile, o masă cu carne, pește sau proteină echivalentă) evoluează absolut dramatic, mai ales în cazul familiilor cu copii: a crescut de la 9,1% la 11,9% în cazul familiilor formate din doi adulți și doi copii și de la 18,9% la 30% în cazul familiilor monoparentale.

Totodată, Eurostat arată că **rata de părăsire timpurie a școlii a crescut** de la 15,3% (2019) la 15,6% (2020). Este primul an, din 2015, în care România înregistrează o creștere a acestui indicator. Astfel, țara noastră s-a îndepărtat și mai mult de ținta pe care își asumase să o atingă până în anul 2020 (11.3%).

În același timp, **a scăzut rata de participare la servicii de îngrijire și educație** pentru copilăria timpurie. În cazul serviciilor cu program redus (1-29 de ore pe săptămână), scăderea este de la 63,3% la 48,4% în cazul copiilor cu vârsta între 3 și 6 ani și de la 13,1% la 6,2% în cazul copiilor sub 3 ani. În cazul serviciilor cu durată prelungită (peste 30 de ore/săptămână), scăderea este de la 11,5% la 11% în cazul copiilor între 3 și 6 ani și de la 1% la 0,6% în cazul copiilor cu vârsta sub 3 ani.

Închiderea școlilor a accentuat clivajele educaționale

Închiderea școlilor în contextul pandemiei de Covid-19 a adâncit inegalitățile dintre copii și a îngreunat sau chiar a împiedicat accesul la educație pentru peste 600.000 de copii, care nu au avut acces la școala online, după decizia de închidere a școlilor¹.

În acest context, pentru scăderea riscului de părăsire timpurie a școlii, autoritățile au dispus recent măsuri de educație remedială, prin intermediul programului național pilot de tip „Școala după școală“, care s-a desfășurat începând cu semestrul II al anului școlar 2020-2021. Consultarea a peste 620 de cadre didactice realizată de Salvați Copiii, în luna martie, cu privire la necesitatea

¹ <https://www.ziaruldeiasi.ro/stiri/ministrul-cimpeanu-confirma-peste-600-mii-de-elevi-nu-aveau-acces-la-scoala-online--275786.html>

programului a relevat:

- *Peste 85% dintre cadrele didactice care au completat sondajul apreciază că elevii lor necesită intervenții de educație remedială.*
- *În ceea ce privește motivele care au condus la nevoia de educație remedială (întrebare cu răspuns multiplu), peste o treime (37,5%) dintre cadrele didactice au indicat lipsa accesului sau accesul deficitar la educația online. Rezultatele nesatisfăcătoare obținute de unii elevi în cursul primului semestru sau la evaluările inițiale de la începutul celui de-al doilea semestru au fost indicate de peste jumătate (51%) dintre profesori, în timp ce neîncheierea situației școlare apare ca motiv indicat de 28% dintre respondenți.*
- *În ceea ce privește selecția elevilor care urmează să beneficieze de programul pilot "Școala după Școală", 31,41% dintre profesorii respondenți consideră că nu toți elevii care au nevoie de activități remediale vor putea beneficia de intervențiile de sprijin, iar cea mai mare parte a cadrelor didactice (49,84%) apreciază că procedura elaborată de Ministerul Educației va asigura acces pentru toți elevii care au nevoie de educație remedială.*
- *Demersurile prevăzute în sarcina unităților de învățământ sunt considerate de 47,44% dintre respondenți ca fiind dificile (24,68% le consideră excesiv de birocratice, iar 22,76% relativ complicate, putând genera riscul unor întâzieri); doar 34,46% dintre respondenți le apreciază ca fiind adecvate și putând fi parcurse de orice școală.*
- *Peste jumătate (53%) dintre profesori apreciază că numărul de ore prevăzut de proiectul pilot, 20 ore/lună, nu acoperă sau acoperă doar parțial nevoile elevilor aflați în situația de a necesita aceste intervenții.*

Despre [Organizația Salvați Copiii](#):

De 31 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg. În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 2.570.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.